

Jordaanse prins **HASSAN BIN TALAL** steunt oproep tot ontslag van zijn koning aan Syrische president

'Als Assad niet opstapt dreigt totale oorlog'

LEUVEN • De Jordaanse koning Abdullah riep gisteren als eerste Arabische staatshoofd de Syrische president Assad op om op te stappen. 'Een oprechte poging van de koning om Syrië te redden van oorlog en militaire interventie', zegt Abdullahs oom, prins Hassan bin Talal.

DOOR MAARTEN RABAEY

Prins Hassan bin Talal (64) verlegde het centrum van de internationale actualiteit gisteren even naar de KU Leuven. Net na zijn lezing in het rectoraat liep het nieuws binnen dat zijn neef, koning Abdullah, als eerste Arabische staatshoofd een oproep deed aan de Syrische president Assad om te vertrekken. Sinds jaar en dag actief in de Jordaanse en internationale vredesdiplomatie gaf de prins toelichting in een interview met *De Morgen*. Daarin breekt hij een lans voor regionale integratie naar EU-model als oplossing voor de structurele verzuchtingen van de Arabische straat.

Hoe interpreteert u de interventie van koning Abdullah?

Prins Hassan: "Dit moet je zien tegen de achtergrond van twee staatshoofden met dezelfde generationale ervaring in politiek, met een geschiedenis van vriendschap en gedeelde ervaringen. De koning gaf president Bashar al-Assad het advies wat hij zou doen als hij in een gelijkwaardige situatie zou zitten. Hij zou ontslag nemen om een einde te maken aan het bloedvergieten. Ook zou hij een transitie laten volgen. Het huidige status-quo moet vervangen worden door een volwaardig alternatief. Ik denk dat de oprechtheid van de koning in de internationale media een poging is om Syrië en de regio alsnog te redden. Als Assad niet opstapt is totale oorlog en mogelijke militaire interventie het alternatief. Herinner u wat gebeurde toen Libië geschorst werd door de Arabische Liga. Kort daarna volgde een internationale interventie. Er is dus al een precedent."

Kan regionale bemiddeling deze keer, door bijvoorbeeld de Arabische Liga, alsnog een grootschaliger conflict stoppen?

"De oplossing is regionaal. Maar de Liga is verdeeld. Libanon en Jemen stemden tegen. Irak onthield zich tijdens de stemming. Toch heeft een land als Irak wel iets te bieden. Hun voorbijge conflict is enerzijds een waarschuwing voor wat er kan gebeuren als de situatie verder uit de hand loopt in Syrië, en anderzijds kunnen hun verkiezingen en nieuwe bestuursmodel een voorbeeld zijn hoe sektarische bevolkingsgroepen wel kunnen samenleven en de macht delen."

Tijdens uw lezing bepleitte u regionale integratie naar Europees model om de structurele problemen van de Arabische wereld aan te pakken?

"De demonstraties en slogans tegen de gevestigde orde moeten eerst gehoord worden door de nationale beleidsmakers. Maar van daaruit moeten we inderdaad evolueren naar een proces van regionale integratie, via een regionaal sociaal handvest, en een regionaal energie- en waterverdrag om onze economische moeilijkheden structureel aan te pakken. Daarbij

■ Prins Hassan bin Talal over Israëls confrontatiekoers met Iran: 'Als Israël het recht in eigen handen neemt, neemt het een loopje met de stabiliteit in de regio.'

FOTO TIM DIRVEN

neem ik een voorbeeld aan de integratie van Europese Unie, die (begin jaren vijftig vorige eeuw) ook begon met een samenwerkingsverband rond kolen en staal (EGKS). We zouden ook een echte Arabische Bank voor Reconstructie en Ontwikkeling moeten oprichten in plaats van te moeten rekenen op externe steun van de (Europese variant) EBRD. We moeten ook de islamitische instellingen op regionaal niveau herwaarderen, zodat de Arabische wereld zelf het tapijtje onder de voeten van de fanatici kan wegtrekken."

PRINS HASSAN BIN TALAL:

We moeten de islamitische instellingen herwaarderen, zodat de Arabische wereld zelf het tapijtje onder de voeten van de fanatici kan wegtrekken

Jordanië is er zelf in geslaagd om de protesten van de Arabische Lente tot een minimum beperkt te houden. De koning beloofde vrij snel grondwettelijke hervormingen, maar gaan ze snel genoeg?

"Het proces van grondwettelijke verandering werd in Jordanië gedelegeerd aan het parlement en een koninklijke commissie. Persoonlijk denk ik dat we ook daarvoor over de grenzen moeten kijken, door het opstellen van een regionale Bill of Rights. Zo'n grondrechtenverdrag is essentieel om te dienen als preambule voor nieuwe grondwetten in de regio. Per slot van rekening dateert onze grondwet al van 1952, overigens gebaseerd op de toenmalige Belgische grondwet. Vandaag is onze constitutie te archaisch geworden. In 2011 hebben Jordanië en andere landen in de regio nood aan een constitutioneel concept, met daarin welomlijnde rechtsvoorwaarden voor verkiezingen en een onafhankelijke kiescommissie."

Jordanië speelde altijd al een belangrijke rol tegenover zijn buur Israël, dat nu op een confrontatiekoers zit met Iran. Uw land dreigt in de klappen te delen als er ooit raketten heen en weer vliegen. Welke positie kiest u?

"Ik wil eerst en vooral mijn persoonlijk verzet tegen elke ontwikkeling van kernwapens en hoogverrijkt uranium benadrukken. Onze regio zou een voorbeeld moeten nemen aan Kazachstan en Oekraïne, waar hoogverrijkt uranium wordt omgezet in laagverrijkt uranium voor vredesdoelinden. Maar als Israël het recht in eigen handen neemt zonder rekening te houden met de internationale contactgroep voor Iran, de P5+1 (VS, VK, Frankrijk, Duitsland, Rusland en China), neem ik een loopje met de stabiliteit in de regio. De geschiedenis zou ons nochtans moeten leren dat instabiliteit in onze regio alleen maar het doel dient van de twee oillianten die altijd in onze kamer aanwezig zijn: olie en wapens."